

»Ond och god administration«

Det finns god administration och ond administration. Det menar Anders Ivarsson Westerberg, forskare vid Handelshögskolan i Stockholm.

II Den verksamhetsrelaterade administrationen, som till exempel inkluderar schemaläggning och patientdokumentation betecknar han som god, medan den processrelaterade administrationen som handlar om ekonomiska styrsystem, IT-policy, kvalitetssystem, managementmodeller och miljömål är ond och ofta kan vara helt onödig. Ska man effektivisera verksamheter genom att ägna mindre tid åt pappersarbete måste man se upp så att man inte ger sig på den goda administrationen.

– Den grundläggande administrationen är nödvändig. Försöker man ta bort

den typen av administration så flyttar den bara till annan personal på annan plats i organisationen, sa Anders Ivarsson Westerberg, när han talade vid ett symposium om läkarnas arbetssituation på läkarstämman.

Det förfaller vara vad som skett i vården. Läkare, men också övrig legitimerad vårdpersonal, ägnar allt mer tid åt administration. Uträkningar har gjort gällande att sjukhusläkare ägnar mindre tid åt direkt patientarbete än till administration (inklusive patientrelaterad dito, se Läkartidningen nr 41/2003). Anders Ivarsson Westerberg hävdar att det är effekten av såväl amatörisering som professionalisering. Med amatörisering menar han att till exempel läkarna blir vardagsadministratörer. Datoriseringen kräver att var och en blir sin egen sekreterare och växeltelefonist eftersom allt

färre sådana finns ute i vårdverksamheterna.

Med professionaliseringen å andra sidan avses att administrationen högre upp i organisationen fått ett egenvärde och blir viktig och har svällt upp, fler styrsystem kräver controllers och analytiker. För det ändamålet rekryteras akademiker, yrkeskåren får högre status och administration kallas i stället för management. »Är vi fast i struktureernas bojor«, frågar Anders Ivarsson Westerberg och svarar själv på frågan genom att säga att det faktiskt finns åtgärder att vidta. Bland annat rekommenderar han chefer att försöka säga nej då och då:

– Man behöver inte pröva alla nya organisationsmodeller och styrsystem!

Sara Hedbäck

Narkosläkare vill ha rättvist arbete

II – Det är förvånansvärt svårt att fånga vad som ger en bra arbetsmiljö för oss narkosläkare. Men problemet är inte i första hand att jobbet är tungt och stressigt. Det berättade Sigga Kalman, vice ordförande i Svensk förening för anesthesi och intensivvård, när hon presenterade en metod att stegvis förbättra arbetsmiljön för anesthesiologer på Läkartorget under riksstämman.

I larmrapporter för några år sedan presenterades hypotesen att narkosläkare kanske dör i förtid. Än finns inget säkert svar. Men larmen ledde i alla fall till att narkosläkarens arbetsmiljö kom i fokus. För ett drygt år sedan, i maj 2002, påbörjades ett projekt med syfte att förbättra narkosläkarnas arbetsmiljö.

Fem kliniker runt om i landet deltar

och projektet ska vara avslutat om ett år. Man använder sig av genombrottsmetodiken som går ut på att mäta, göra små förändringar och sedan mäta igen. Lärande seminarier, handledning och nätverkskapande är viktiga ingredienser.

En utgångspunkt i projektet är att man måste definiera vad som är en bra arbetsmiljö – något som visat sig ta flera dagar i anspråk.

Det är intressant att det är så svårt att formulera vad som är viktigt, sade Sigga Kalman.

Men det handlar mer om vikten av att bli sedd, att arbetet ska vara rättvist och att det finns en möjlighet att utvecklas, än om att arbetet är för tungt.

Projektet beräknas hålla på till hösten 2004. (LT)

Sagt och hört under riksstämman:

Visst är handel med organ en hemsk tanke. Men det är inte anledning nog att förbjuda det.

Den brittiska filosofen Janet Radcliffe Richards, som bjöds in av sektionen för transplantation, för att tala om legal handel med mänskliga organ från levande givare.

Kostnaderna för sjukfrånvaron är ungefär lika stor som för hela hälso- och sjukvården. Men hur man än mäter så är forskningen om sjukfrånvaron försumbar i förhållande till forskning om annan hälso- och sjukvård.

Kristina Alexandersson, professor i socialförsäkring, som varit ordförande för SBU-rapporten om sjukskrivningar.

Kerstin Wicknertz, överläkare på barnkliniken, Mälarsjukhuset i Eskilstuna och Ingrid Nytzén, överläkare på psykiatriska kliniken, Hässleholms sjukhus, fick på läkarstämman motta Läkarförbundets handledarpris 2003. Prisutdelare Bernhard Grewin, förbundets ordförande, påpekade att deras insats är oerhört viktig och delade ut blommor, nål att bära på vita rocken och 10 000 kronor till dem båda. (Se även LT nr 48/2003.)